

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

MgA. Vojtěch Verner

restaurátor

Data památky

Název: **Krucifix**

Autor: **Josef Václav Myslbek**

Datace: **1877-1890**

Materiál: **sádra s povrchovou úpravou**

Rozměry: v. **380cm**, š. **137cm**, h. **60cm**

Restaurování provedli

Vojtěch Verner

Vendula Vítová

Restaurování sochy bylo součástí studijního programu v oblasti restaurování sádrových uměleckých děl na AVU v Praze.

Restaurování jsem vzhledem k velikosti sochy prováděl společně se spolužačkou Vendulou Vítovou. Vymezení prací bylo stanoveno takto. Od horní linie roušky nahoru jsem restauroval pohledovou část já a kolegyně pracovala na spodní části. Konstrukční práce ze zadní strany probíhaly ve spolupráci. Všechny etapy restaurování byly řešeny dohromady.

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

Sejmutí a převoz díla

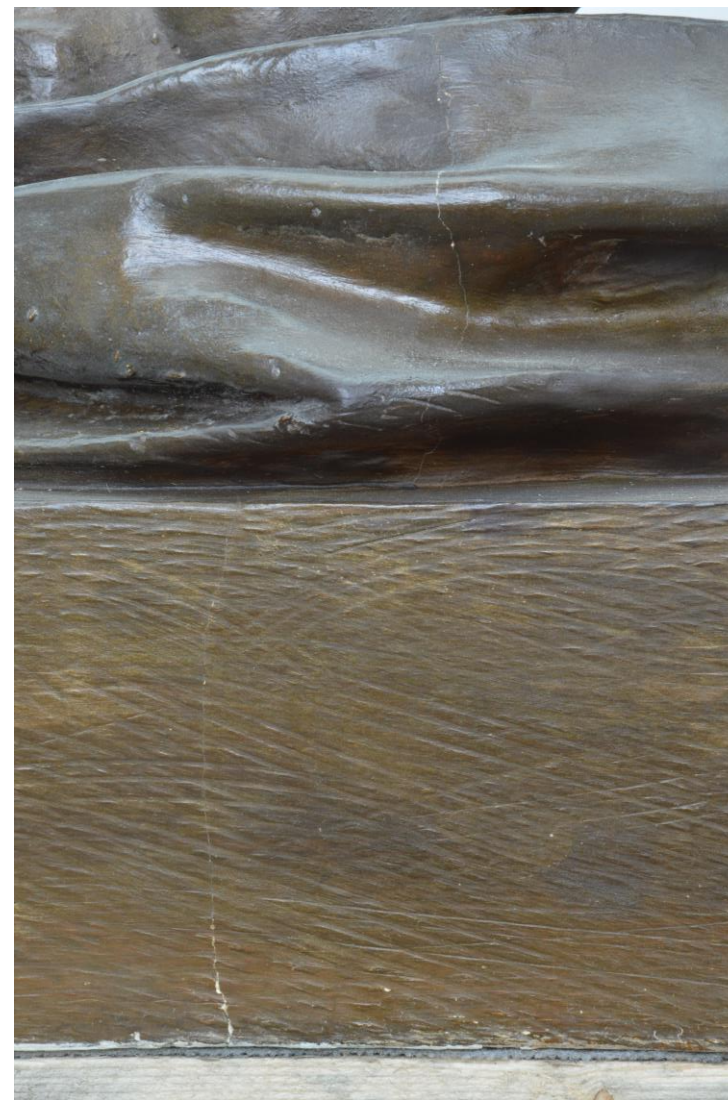
Samotný transport takového rozměrného díla vyžadoval důkladné promyšlení postupu a to zejména proto, že sádra je velmi křehký materiál a v tomto měřítku mohou vzniknout při špatné manipulaci enormní tlaky na některá místa, která tomu nejsou přizpůsobena.

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

Průzkum a záznam poškození a doplňků

**Ulomené prsty
Zlomené hřeby**

Průzkum:

Tato etapa odhalila mnohá poškození a to hlavně statická, tedy horizontální trhlinu v oblasti kotníků, rozlámanou korunu, hřeb v noze a další.

Dále menší poškození: nevhodné tmely a také barevné úpravy. Odebrali jsme vzorky pro stratigrafii vrstev a zjistili jsme, že socha byla jednou celkově barevně upravena, jednou jen pigmenty ve vosku a několikrát lokálně.

Poškozeny byly také tři prsty levé ruky a hřeby, které propojují ruce s tělem kříže. I poslední hřeb, který protínal nohy byl zlomený. Ukázalo se však, že není původní a plasticky neodpovídá.

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

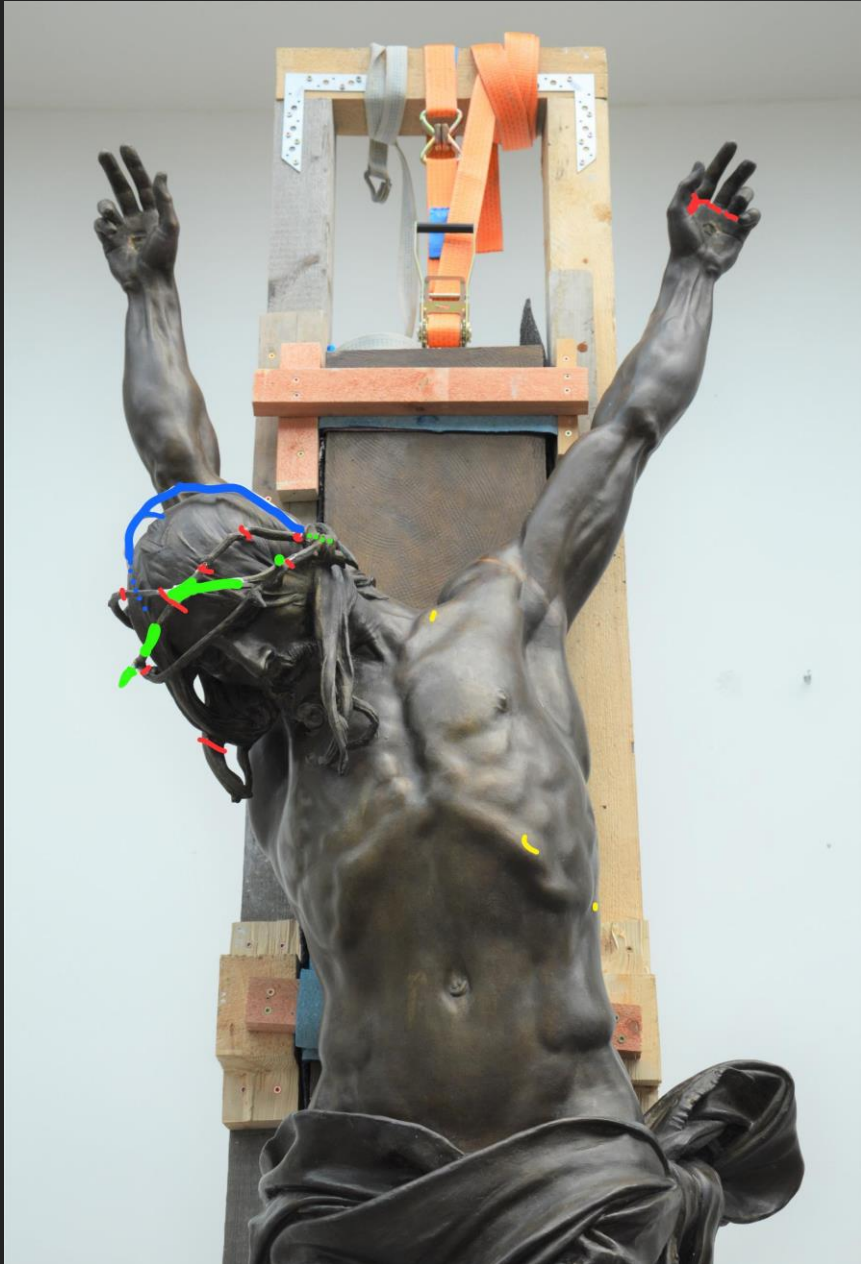
Pomocná konstrukce pro restaurování

Pomocná konstrukce: Komplikovanost zásahu vyžadovala zavěšení sochy za originální hák, na který jsme později napojili novou konstrukci, která měla za účel propojit nalomenou část od kotníků směrem dolů a zpevnit nedostatečné napojení horní poloviny těla ke kříži.

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

Grafické znázornění poškození

Červeně: lomy
Žlutě: oděrky
Zeleně: plastické doplňky
Modře: Chybějící části

Barevné přetěry lokálně
na mnoha místech,
Jedna celková druhotná
barevná úprava.

Grafické znázornění: Zde je dobře vidět rozdělení prací. Samozřejmě jsme pracovali koordinovaně a to jak technologicky, tak ideově.

Zadní stranu jsme řešili společně, protože bylo třeba vytvořit celkovou pomocnou konstrukci skrz celou výšku díla.

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

Konstrukce: Konstrukci bylo nutné vyrobit ze dvou důvodů. Nejen kvůli již zmíněné horizontální trhlině, ale také kvůli tomu, že trup Krista byl dle našeho názoru nedostatečně upevněn ke korpusu kříže. A to již při výrobě odlitku. V napojení se dokonce vyskytovala trhlinka. Postupně zde můžete vidět vyčištěnou zadní stranu s otvory pro ukotvení trupu a vloženou konstrukci a nakonec detail horní části. Nikde jsme originální materiál neubírali, pouze tedy u vytváření otvorů pro propojení těla s křížem.

Vynesení váhy nové konstrukce zajišťovalo její zavěšení za originální konstrukci v místě oka na hák. Tudíž nyní visí přímo na kotvě ze zdi.

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

Zde vidíte postupné snímání přetěrů, špatně přilepený pramen vlasů a nevhodný tmel.

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

Otevření lomů: odstranění doplňků, rozebrání nebo vyříznutí okének

Otevření lomů: Některé lomy bylo možné rozebat, a na jiných místech bylo nutné pro kvalitní propojení vyříznout z nepohledové strany okénka, vyfrézovat sádro kolem konstrukce a opětovně vzniklé dutiny vyplnit a přilepit zpět odejmuté části

V tuto chvíli bylo nutné si vše dostatečně zaznamenat, aby nedošlo k záměně či ztrátě.

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

Vyztužení lomů, opětovné
navrácení úlomků

Plastická retuš a doplnění
chybějících částí

Vyztužení lomů měkčenou sádro, doplnění chybějícího prutu a dalších částí. Zde bych se zastavil nad tím, že ačkoliv se jedná patrně o jeden z prvních odlitků, tak již koruna byla připevněna na hlavu jinak, oproti originální soše. Je příliš spadlá do čela.

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

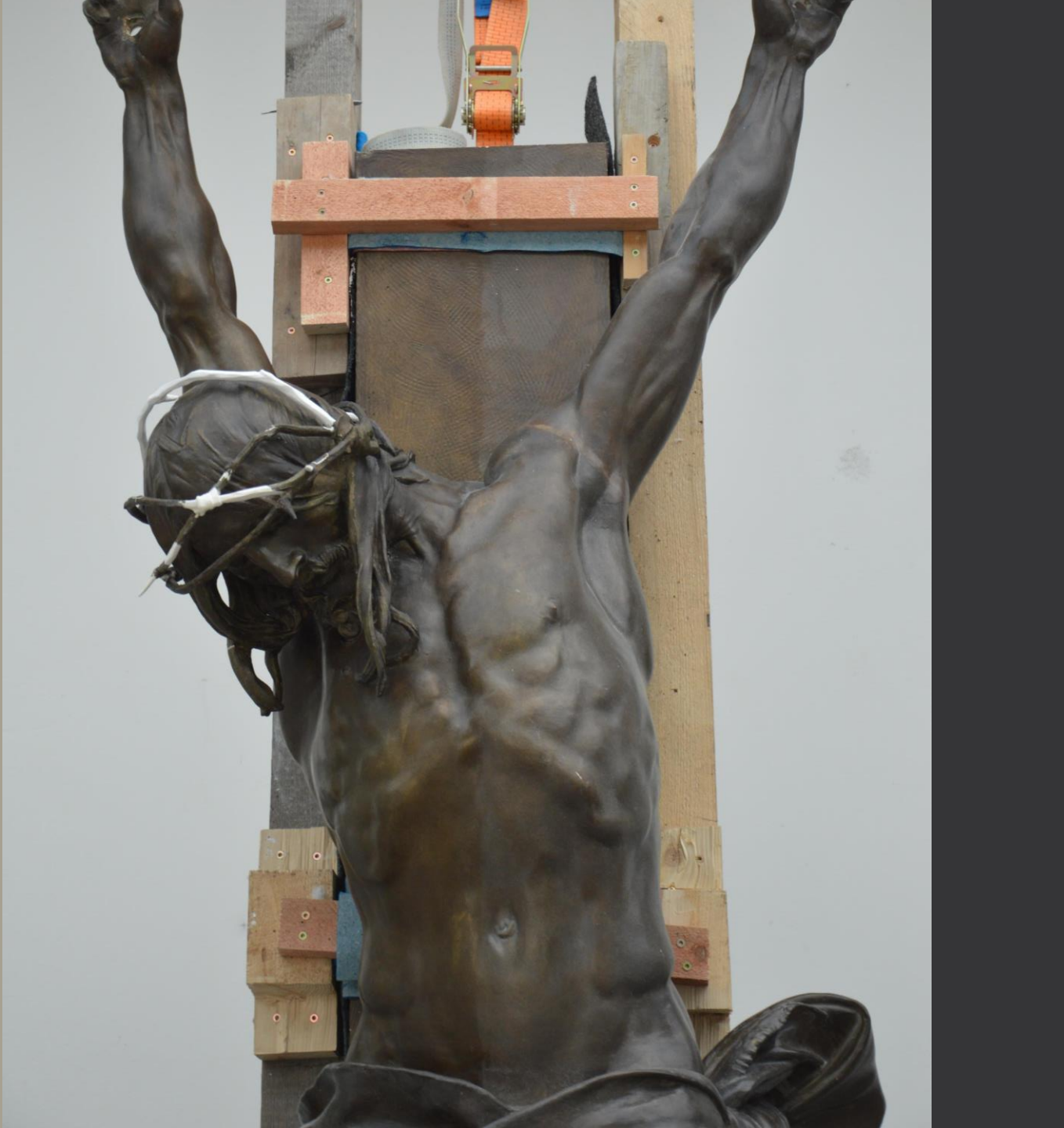

Stejný princip konsolidace u ruky, prsty bylo nutné oddělit, protože dráty, které spojovaly odlomené části, byly ohnuté a zabraňovaly navrácení do původního místa.

Každý úlomek se počítá.

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

Etapa čištění. Sochu jsme sice očistili již na začátku, ale v této chvíli jsme dočistili prach způsobený jak kvůli plastickým retuším, tak prach zachycený ve voskové povrchové úpravě. Na levé straně vidíte čištění horního křížení.

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

Zkoušky barevné retuše

Kompletní restaurování hřebů, na kterých lokálně chyběly všechny druhotné přemalby, což jsme se rozhodli zachovat. Je to takový jasně viditelný důkaz pro budoucí restaurátory a zároveň to vůbec není vidět. Zlomené byly oba čepy, jeden z nich velmi hrubě doplněn.

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

Barevná retuš na ruce, podmalba a samotná retuš

Stejně na koruně Kristově a na vlasech

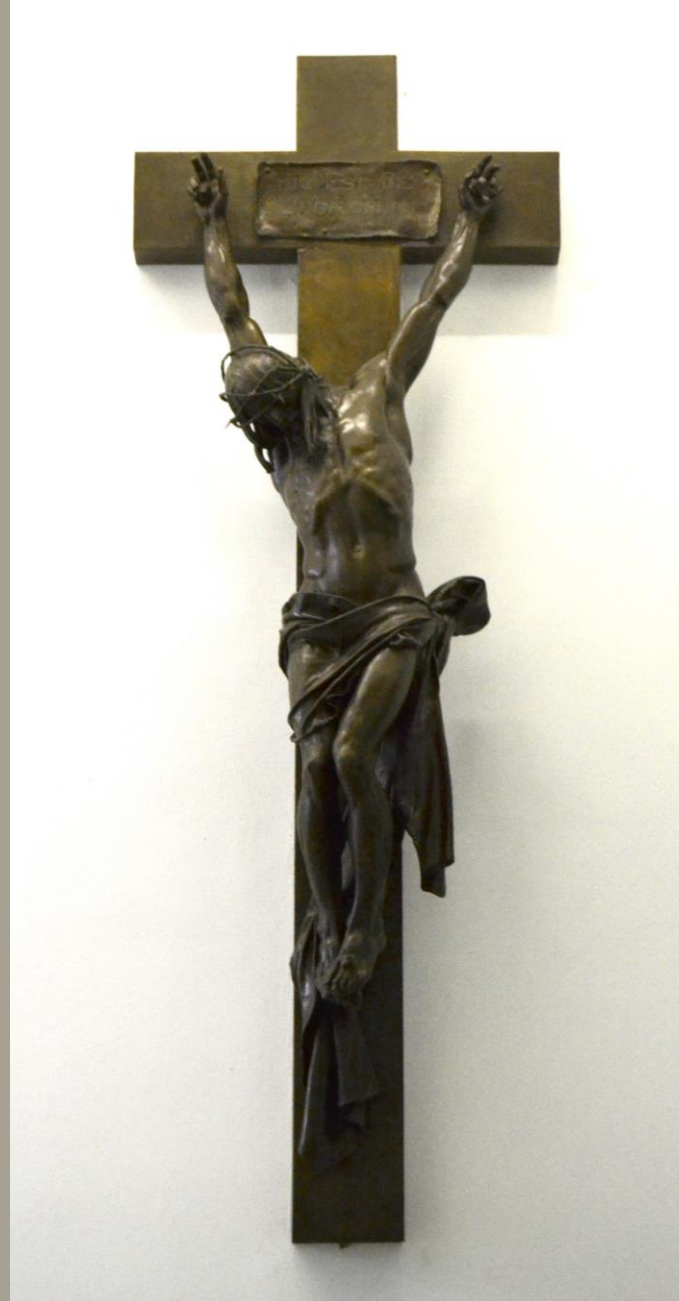
Detail voskové úpravy povrchu pro navrácení lesku

Restaurování sádrového odlitku Krucifix od J. V. Myslbeka

Seminář MC MVU - MATERIÁL SÁDRA V MUZEJNÍCH SBÍRKÁCH - 2019

Stav před restaurováním

Stav po restaurování

Konec přednášky

Děkuji za pozornost